

midttrafik

Letbanesamarbejdet

Dato	Journalnr	Sagsbehandler	E-mail	Telefon
6. januar 2021	8.8.5-01726-2020	Anne Bach	aba@midttrafik.dk	8740 8271

Referat af møde i styregruppen, Letbanesamarbejdet i Aarhusområdet

Tid	18. december 2020 kl. 9.00-10.30
Sted	Teams-møde
Deltagere	Jens Erik Sørensen (JES), direktør, Midttrafik (formand for styregruppen) Trine Buus Karlsen (TBK), mobilitets- og anlægschef, Aarhus Kommune (næstformand) (pkt. 4-7) Flemming Frøsig Christensen (FFC), vej- og trafikchef, Silkeborg Kommune (pkt. 1-3) Nana Andersen (NA) i stedet for Grethe Helledi Kristensen, leder af Veje og Trafik, Randers Kommune Hans Minor Vedel (HMV), direktør for Teknik og Kultur, Favrskov Kommune Henning Haahr (HH), kommunaldirektør, Odder Kommune Jens Peter Langballe Sørensen (JPLS), leder af Vej & Trafik, Skanderborg Kommune Henning Salling (HS) i stedet for Kim Kofod Hansen, udviklingsdirektør, Region Midtjylland Kim T. Jensen (KTJ), vej- og ejendomschef, Norddjurs Kommune Øvrige: Henrik Vestergaard (HV), planchef, Midttrafik Ole Sørensen (OS), chefkonsulent, Letbanesekretariatet, Midttrafik Anne Bach (AB), projektleder, Letbanesekretariatet, Midttrafik Peter Bro (PB), programleder, Etape 2-sekretariatet, Aarhus Kommune
Afbud	Michael Borre, direktør, Aarhus Letbane Poul Møller, direktør, Syddjurs Kommune
Formål	Opfølgning på Samspil 2030

Dagsorden

- 1. Godkendelse af dagsorden**
- 2. Orientering om status på etape 1**
- 3. Orientering om status på planlægning af etape 2**
- 4. Orientering om status på øvrige projekter i Samspil 2030**
- 5. Drøftelse af markedsføringstiltag vedr. Samspil 2030**
- 6. Drøftelse af erfaringer med at understøtte investeringer i kollektiv trafik**
- 7. Evt., herunder møder i 2021**

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2. Orientering om status på etape 1

./.. Aarhus Letbane har lavet vedlagte statusnotat om etape 1.

Letbanesekretariatet indstiller:

at orienteringen om status på etape 1 tages til efterretning

Drøftelse:

-

Beslutning:

Det blev besluttet at tage orienteringen om status på etape 1 til efterretning.

3. Orientering om status på planlægning af etape 2

Etape 2-sekretariatet i Aarhus Kommune giver en status på arbejdet med etape 2, herunder tidsplan, på mødet.

Letbanesekretariatet indstiller:

at orienteringen om status på etape 2 tages til efterretning

Drøftelse:

PB gav en orientering om status på etape 2, herunder tidsplan samt udfordringer omkring Nørreportkrydset og krydsning af E45.

HMV tilføjede, at byrådet i Favrskov Kommune skal drøfte, hvorvidt der stadig skal arbejdes med både et bus- og et letbanealternativ til Hinnerup med henvisning til anlægsøkonomien i letbanealternativet, som Rambøll har estimeret til at være langt højere end først antaget. Det er på nuværende tidspunkt uvist, om dette har betydning for, hvad der arbejdes videre med i VVM-undersøgelsen.

PB påpegede, at VVM-undersøgelsen er sat i gang for statslige midler, og at der derfor kan være en interesse i at få belyst både et letbane- og et busalternativ.

JES spurgte, hvornår byrådet træffer beslutning om den trafikale løsning på Aarhus Ø.

PB svarede, at det på nuværende tidspunkt er uvist.

Beslutning:

Det blev besluttet at tage orienteringen om status på etape 2 til efterretning.

4. Orientering om status på øvrige projekter i Samspil 2030

I det følgende gives en status på projekterne i Samspil 2030 ud over arbejdet med etape 2. Siden seneste styregruppemøde er der især arbejdet med to af BRT-projekterne i Samspil 2030 og med færdiggørelsen af de første beregninger af de trafikale effekter i Aarhus Kommunes nye trafikmodel.

BRT-projekt i Randers og på Ringvejen i Aarhus

Cowi har for Midttrafik, Movia, Nordjyllands Trafikselskab og Aalborg Kommune udarbejdet et oplæg om 6 BRT-projekter på tværs af landet. Oplægget er udarbejdet på baggrund af en dialog med Transport- og Boligministeriet.

BRT på Ringvejen i Aarhus og BRT mellem Randers Storcenter og busterminalen i Randers indgår i kataloget. Herudover er der 2 projekter i København og 2 i Aalborg, hvoraf det ene

er det igangværende Plusbus 1-projekt, som er under anlæg.

Begge projekter i Movias område er - som Ringvejen i Aarhus - BRT-linjer, som binder byen sammen på tværs af indfaldsveje og byfingre, mens projekterne i Aalborg og Randers er BRT-linjer, der betjener bycentrene.

Oplægget foreligger foreløbigt i udkast og vedlægges til styregruppens orientering. Movia har en aftale med ministeriet om en præsentation af oplægget m.h.p., at det kan indgå i overvejelserne om en kommende statslig infrastrukturplan. Præsentationen er endnu ikke gennemført, og udkastet bør ikke deles i en bredere kreds endnu.

De 6 projekter er af Cowi blevet analyseret efter en ensartet model for økonomi og passagermæssige effekter.

For Ringvejen i Aarhus er der beregnet en reduktion i rejsetiden på 8 minutter i myldretiden og en passagervækst på 20 – 27%, mens der i Randers er beregnet en reduktion i rejsetiden på 5 minutter og en passagervækst på 8 – 11%.

Trafikale effekter i 2030

Der er i Aarhus Kommunes nye trafikmodel foretaget beregninger af de forventede trafikale effekter af de projekter i Samspil 2030, som Aarhus Kommune har lagt til grund for en generel vurdering af den trafikale situation i 2030. Det drejer sig om:

1. BRT på Ringvejen

Der er redegjort for de trafikale effekter i de mere detaljerede undersøgelser ovenfor.

2. Letbaneudbygning

Der er regnet på den samlede effekt af følgende udbygning:

- Etape 2 (Brabrand, Hinnerup og Aarhus Ø)
- Øget trafik på etape 1, dvs. 15 minutters drift i dagtimer/myldretid på hverdage til Odder og Hornslet samt ½ timedrift til Grenaa.

Der beregnet følgende hovedtal:

- 57.000 passagerer på den samlede letbane på et hverdagsdøgn. Modellens udgangspunkt i 2019 er ca. 20.000.
- På de nye stop på Brabrandetapen (ekskl. Banegårdspladsen) er der beregnet ca. 12.000 passagerer.
- På de nye stop på Aarhus Ø er der beregnet ca. 1.800 passagerer.
- På de nye stop på Hinnerupetapen er der beregnet ca. 3.500 passagerer. For Favrskov Kommune er det beregnet, at der er en fordobling af rejserne ind og ud af kommunen i forhold til den nuværende rute 200.
- På Odderbanen ekskl. Aarhus H er der beregnet en passagerstigning på 37%. Stigningen kommer især fra strækningen mellem Mårslet og Odder, hvor der er forudsat 15 minutters drift i dagtimerne på hverdage.
- På Grenaa-banen ekskl. Aarhus H, Dokk1, Skolebakken og Lystrup, som deles med andre linjer, er der beregnet en passagerstigning på ca. 50% frem til 2030.

3. Øget trafik på den statslige bane

Der er regnet på genåbning af stationer i Laurbjerg, Brabrand, Hasselager og Stilling, og øget betjening mellem Randers og Skanderborg. Ekskl. Aarhus H er der beregnet en stigning i passagertallet på ca. 50% på de eksisterende og nye stationer i forhold til passagertallet på de eksisterende stationer i 2019.

På de nye stationer er der beregnet følgende antal på- og afstigere tilsammen:

- Laurbjerg – 650
- Brabrand – 855

- Hasselager – 318
- Stilling – 1410

Især Stilling skiller sig ud med væsentligt flere passagerer end i de tidligere beregninger foretaget af Trafik-, Bygge og Boligstyrelsen. Hasselager ligger lavt i beregningerne. Beregningen er lavet på den tidligere placering. I nye beregninger vil placeringen blive flyttet til nord for Skanderborgvej.

Resultaterne af beregningerne er fremsendt til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

./.. Udkast til: Katalog seks BRT-projekter på tværs af Danmark, december 2020

Letbanesekretariatet indstiller:

at orientering om status på projekterne i Samspil 2030 tages til efterretning

Drøftelse:

HV gav en orientering om det indspil, som Midttrafik, Movia, Aalborg Kommune og Vejdirektoratet har samarbejdet om at til Transportministeriet om igangværende BRT-projekter. HV gennemgik de to østjyske BRT-projekter, der indgår i indspillet – på henholdsvis Ringvejen i Aarhus og mellem Randers C og Randers Storcenter.

HMV spurgte, hvilke muligheder der er for at sikre gode fødelinjer til BRT-projektet i Randers.

HV svarede, at det ikke er undersøgt nærmere endnu, men at det vil være oplagt at gå mere i dybden med det, bl.a. ifm. et muligt knudepunkt ved Sønder Borup.

JES orienterede om, at der har været møde mellem transportministeren og trafikelskaberne, og at ministeren udtrykte sig meget positivt om, at trafikelskaberne kommer med konkrete indspil vedr. BRT-projekter.

OS gav efterfølgende en orientering om de trafikmodelberegninger, der er blevet foretaget i efteråret 2020, både for etape 1, etape 2 og udvidelser på de statslige banenettet.

JES appellerede til, at forudsætningerne bag beregningerne lægges frem, og at det sikres, at den faglige validitet på de enkelte strækninger vurderes nærmere, inden resultaterne præsenteres udadtil.

OS var enig i dette.

Beslutning:

Det blev besluttet at tage orienteringen om status på projekterne i Samspil 2030 til efterretning.

5. Drøftelse af markedsføringstiltag vedr. Samspil 2030

På det seneste møde i styregruppen blev en række initiativer til at markedsføre Samspil 2030 godkendt. Derudover blev det besluttet, at Midttrafik/Letbanesekretariatet skulle komme med et forslag til en video og andet materiale, der kan bruges til at promovere Samspil 2030.

Midttrafik/Letbanesekretariatet har fået et eksternt bureau til at lave en film om Samspil 2030. Filmen vises på mødet.

./.. Derudover er der lavet et forslag til en Power Point-præsentation. Ligesom med filmen er tanken, at alle parter i Letbanesamarbejdet kan anvende præsentationen ifm. promovning af Samspil 2030. Præsentationen er delt op i en del med 'låste' slides, som ikke kan redigeres, og en del, hvis den enkelte selv kan tilføje og redigere tekst og illustrationer. På mødes drøftes præsentationen.

Siden sidste styregruppemøde har Samspil 2030-hæftet også fået nyt layout. Hæftet er sendt i både en trykt og digital udgave til medlemmer af regionsrådet, Midttrafik's bestyrelse og alle byråd i Letbanesamarbejdet, Folketingsmedlemmer valgt i Østjyllands og Vestjyllands Storkreds (kun den digitale udgave), medlemmer af Folketingets Transportudvalg, transportministeren, Transportministeriet og Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Letbanesekretariatet har også været involveret i enkelte møder med politisk deltagelse. Bl.a. har der været en besigtigelse med folketingsmedlem Hans Kristian Skibby, ligesom der har været dialog med medlemmer af Letbanerådet om kontakt til Folketingets Transportudvalg, folketingsmedlemmer valgt i Østjyllands og Vestjyllands Storkreds og transportministeren mhp. præsentation og drøftelse af Samspil 2030. Letbanesekretariatet har dog ikke kendskab til, at der er kommet yderligere møder i stand mellem lokalvalgte og folketingsvalgte politikere.

Siden godkendelsen af Samspil 2030 er der blevet bragt artikler i enkelte medier om visionsplanen og nogle af de konkrete projekter i visionen, bl.a. i Aarhus Stiftstidende, JP Aarhus og Kollektiv Trafik Forum.

Grundet coronasituationen har det ikke været muligt at præsentere visionsplanen på konferencer el.lign.

Letbanesekretariatet indstiller:

at tiltagene for markedsføring af Samspil 2030 drøftes

Drøftelse:

AB gav en orientering om de tiltag, der er blevet igangsat ift. markedsføring af Samspil 2030 siden seneste styregruppemøde. Der er bl.a. lavet en film, som blev vist på mødet. AB bad styregruppen om at drøfte den videre proces med at få markedsført filmen og ligeledes give feedback på den PP-præsentation, der var sendt ud sammen med dagsordenen.

Der var ros fra styregruppen til filmen, hvilket JES kvitterede for.

JPLS og TBK ønskede, at der i PP-præsentationen også laves en kobling til 'Den Østjyske Millionby', som er et projekt, Business Region Aarhus har været med til at skabe om den østjyske bybåndsregion. TBK og LPLS fremsender materiale herom.

Der var ligeledes forslag om at tage kontakt til Business Region Aarhus vedr. Samspil 2030.

HS nævnte, at regionsrådet har jævnlige møder med folketingspolitikere valgt i Region Midtjylland. Samspil 2030 kunne præsenteres på det kommende møde. JES bakkede op om denne ide.

Beslutning:

Det blev besluttet:

at Letbanesekretariatet fremsender Samspil 2030-film, så parterne i Letbanesamarbejdet kan bruge den på hjemmesider og sociale medier

at Letbanesekretariatet tilføjer en kobling til 'Den Østjyske Millionby' i PP-præsentationen

at regionen arbejder henimod at præsentere Samspil 2030 på det kommende møde med folketingspolitikere valgt i regionen med bidrag fra Letbanesekretariatet

6. Drøftelse af erfaringer med at understøtte investeringer i kollektiv trafik

På det seneste møde i styregruppen blev det besluttet, at styregruppen skulle drøfte erfaringer med bredere mobilitetstiltag og investeringer i kollektiv trafik. Baggrunden for denne beslutning var bl.a. en tilkendegivelse om, at der behov for massive investeringer i den kollektive trafik også med lokal og regional (med)finansiering, hvis der for alvor skal flyttes flere over i den kollektive trafik, og at det kunne være givtigt med en erfaringsudveksling om, hvad parterne gør for at styrke og understøtte den overordnede infrastruktur og det overordnede kollektive system, både nu og fremadrettet med projekterne i Samspil 2030.

Letbanesekretariatet foreslår, at erfaringsudvekslingen deles op i fire temaer, som kan drøftes på hver sit styregruppemøde i 2021. Temaerne kunne være:

- Byudvikling og byomdannelse, som støtter op om højklassede kollektive korridorer
- Rutestruktur og tilbringertrafik (både kollektiv og individuel) til det overordnede kollektive system
- Knudepunkter og faciliteter ved stationer, terminaler og stoppesteder
- Samarbejde og information om det overordnede kollektive system og bredere mobilitetstiltag

Det kan overvejes, om Letbanesekretariatet i god tid inden det enkelte møde skal fremsende et oplæg for den enkelte temadrøftelse bl.a. med nogle spørgsmål, som styregruppe-medlemmerne kan drøfte internt inden styregruppemødet.

Letbanesekretariatet indstiller:

at forslaget om fire temadrøftelser vedr. erfaringer med at understøtte investeringer i kollektiv infrastruktur drøftes

Drøftelse:

AB præsenterede Letbanesekretariatets forslag om at lave fire temadrøftelser vedr. erfaringer med at understøtte investeringer i kollektiv infrastruktur på styregruppemøderne i 2021.

HS ønskede, at der bygges et bæredygtighedstema ind over de foreslåede temaer.

TBK bakkede op om dette og om de foreslåede temaer, som TBK fandt vigtige at få drøftet nærmere. TBK påpegede ligeledes betydningen af, at der samarbejdes på tværs af kommunerne om bl.a. knudepunkter, som alle parter i Letbanesamarbejdet kan drage nytte af, fx ifm. en Kattegatforbindelse.

JPLS var enig med TBK og tilføjede vigtigheden af at tale med én stemme i Østjylland.

JES opfordrede kommunerne og regionen til at spille aktivt ind ifm. oplæggene til temadrøftelserne og på selve møderne. JES fandt det i øvrigt meget positivt, at der kommer fokus på bredere temadrøftelser omkring kollektiv trafik og ikke kun de konkrete projekter i Samspil 2030.

Beslutning:

Det blev besluttet:

at de fire foreslåede temaer vedr. erfaringer med at understøtte investeringer i kollektiv infrastruktur drøftes på hver sit styregruppemøde i 2021

at bæredygtighed indgår i hver af de fire temaer

at Letbanesekretariatet udarbejder et oplæg for hvert tema, gerne i samarbejde med én eller flere parter i Letbanesamarbejdet

7. Evt.

Jfr. samarbejdsaftalen for Letbanesamarbejdet afholdes der styregruppemøder fire gange årligt. Det har hidtil været styregruppens ønske, at møderne afholdes fredag formiddag. Hvis dette fortsat ønskes, foreslår Letbanesekretariatet, at møder afholdes kl. 9.00-10.30 følgende datoer i 2021:

- 26. marts
- 25. juni
- 24. september
- 17. december

Der var opbakning til de foreslåede datoer. Letbanesekretariatet indkalder.